Moj izbor - dragulji iz riznice poezije

Autor Administrator

Kad ste zadnji put proèitali Pjesmu nad pjesmama? Ili Gavrana
E.A.Poea? Ili Gotheova Fausta? Ili naše Vesnu Parun, I.G.Kovaèiæa, J. Pupaèiæa,
I. Slaminga, Tina Ujeviæa, Krležine Balade, i
ima ih još u nizu? Vjerojatno davno, kad smo ih èitali kao
obaveznu lektiru.

<!--
/* Font Definitions */
@font-face
{font-family:Wingdings;
panose-1:5 0 0 0 0 0 0 0 0 0;
mso-font-charset:2;
mso-generic-font-family:auto;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:0 268435456 0 0 -2147483648 0;}
@font-face
{font-family:Tahoma;
panose-1:2 11 6 4 3 5 4 4 2 4;
mso-font-charset:238;
mso-generic-font-family:swiss;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:1627421319 -2147483648 8 0 66047 0;}
@font-face
{font-family:"Bookman Old Style";
panose-1:2 5 6 4 5 5 5 2 2 4;
mso-font-charset:238;
mso-generic-font-family:roman;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:647 0 0 0 159 0;}
/* Style Definitions */
p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal

{mso-style-parent:"";
margin:0cm;
margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:none;
mso-line-break-override:restrictions;
font-size:12.0pt;
font-family:"Times New Roman";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";}
p
{mso-margin-top-alt:auto;
margin-right:0cm;
mso-margin-bottom-alt:auto;
margin-left:0cm;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:12.0pt;
font-family:"Times New Roman";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";}
p.Style5, li.Style5, div.Style5
{mso-style-name:"Style 5";
margin-top:0cm;
margin-right:0cm;
margin-bottom:0cm;
margin-left:43.2pt;
margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:none;
text-autospace:none;
font-size:9.0pt;
font-family:"Bookman Old Style";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-font-family:"Bookman Old Style";}
span.CharacterStyle2
{mso-style-name:"Character Style 2";
mso-style-parent:"";
mso-ansi-font-size:9.0pt;
mso-bidi-font-size:9.0pt;
font-family:"Bookman Old Style";
mso-ascii-font-family:"Bookman Old Style";
mso-hansi-font-family:"Bookman Old Style";
mso-bidi-font-family:"Bookman Old Style";}
p.Style1, li.Style1, div.Style1
{mso-style-name:"Style 1";
margin:0cm;
margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:none;
mso-layout-grid-align:none;
text-autospace:none;
font-size:12.0pt;
font-family:"Times New Roman";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";}
span.CharacterStyle1
{mso-style-name:"Character Style 1";
mso-style-parent:"";
mso-ansi-font-size:9.0pt;
mso-bidi-font-size:9.0pt;
font-family:"Bookman Old Style";
mso-ascii-font-family:"Bookman Old Style";
mso-hansi-font-family:"Bookman Old Style";
mso-bidi-font-family:"Bookman Old Style";}
p.Style3, li.Style3, div.Style3
{mso-style-name:"Style 3";
margin-top:0cm;
margin-right:0cm;
margin-bottom:0cm;
margin-left:90.0pt;
margin-bottom:.0001pt;

```
mso-pagination:none;
text-autospace:none;
font-size:9.0pt;
font-family:"Bookman Old Style";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-font-family:"Bookman Old Style";}
@page Section1
{size:595.3pt 841.9pt;
margin:70.85pt 70.85pt 70.85pt 70.85pt;
mso-header-margin:35.4pt;
mso-footer-margin:35.4pt;
mso-paper-source:0;}
div.Section1
{page:Section1;}
/* List Definitions */
@list l0
{mso-list-id:86735947;
mso-list-type:simple;
mso-list-template-ids:1180461052;}
@list l0:level1
{mso-level-start-at:0;
mso-level-number-format:bullet;
mso-level-text:U;
mso-level-tab-stop:14.4pt;
mso-level-number-position:left;
margin-left:93.6pt;
text-indent:-64.8pt;
mso-ansi-font-size:9.0pt;
mso-bidi-font-size:9.0pt;
mso-ascii-font-family:Arial;
mso-hansi-font-family:Arial;
mso-bidi-font-family:Arial;
letter-spacing:.3pt;
layout-grid-mode:both;}
@list l1
{mso-list-id:193926791;
mso-list-type:hybrid;
mso-list-template-ids:409210126 -1795664668 68812803 68812805 68812801 68812803 68812805 68812801
68812803 68812805;}
@list l1:level1
{mso-level-start-at:1809;
mso-level-number-format:bullet;
mso-level-text:-;
mso-level-tab-stop:39.0pt;
mso-level-number-position:left;
margin-left:39.0pt;
text-indent:-18.0pt;
font-family:"Times New Roman";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";}
@list l0:level1 lfo2
{mso-level-numbering:continue;
mso-level-tab-stop:18.0pt;
mso-level-number-position:left;
margin-left:25.2pt;
text-indent:0cm;
mso-ansi-font-size:9.0pt;
mso-bidi-font-size:9.0pt;
mso-ascii-font-family:Arial;
mso-hansi-font-family:Arial;
mso-bidi-font-family:Arial;
letter-spacing:.35pt;
layout-grid-mode:both;}
ol
{margin-bottom:0cm;}
ul
```

{margin-bottom:0cm;}
-->

Evo, ako ste još ovdje i ako nastavite pratiti stranicu, pokazat
æe vam se opet ti dragulji u svoj svojoj ljepoti i raskoši, poput pravih bisera,
ostavljenih i pomalo zaboravljenih " u
oceanu vremena", i pokrenuti vas, možda, da ih potražite cjelovite, dobro pospremljene
u vašim kuænim bibliotekama, ili knjižnicama. S vremena na vrijeme ova æe kolajna
biti nadopunjavana, a ako i vi želite
sudjelovati – dobro ste došli; samo predlažite na e-mail:mojsvijet@mojsvijet.hr Ur.

{mospagebreak title='Tri moja brata i ja'}

Josip Pupaèiæ

 1928-19719)

Tri moja brata i ja

Kad sam bio tri moja brata i ja,

kad sam bio

èetvorica nas.

Imao sam glas kao vjetar,

ruke kao hridine,

srce

Kao viganj.

Jezera su me slikala.

Dizali su me

jablani.

Rijeka me umivala za sebe.

Peraèice su lovile

moju sliku.

Kad sam bio

tri moja brata

i ja,

kad sam bio èetvorica nas.

Livade su me voljele.

Nosile su moj glas

i s njim su sijekle potoke.

Radovao sam se sebi.

Imao sam braæu.

Imao sam uspravan hod.

To su bila tri moja brata:

Moj brat, moj brat, i moj brat

{mospagebreak title='More i ja'}

Josip Pupaèiæ

<!--
/* Style Definitions */
p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal
{mso-style-parent:"";
margin:0cm;
margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:12.0pt;
font-family:"Times New Roman";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";}
p
{mso-margin-top-alt:auto;
margin-right:0cm;
mso-margin-bottom-alt:auto;
margin-left:0cm;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:12.0pt;
font-family:"Times New Roman";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";}
@page Section1
{size:595.3pt 841.9pt;
margin:70.85pt 70.85pt 70.85pt 70.85pt;
mso-header-margin:35.4pt;
mso-footer-margin:35.4pt;
mso-paper-source:0;}
div.Section1
{page:Section1;}
-->

More i ja

i
gledam more gdje se meni penje

i
slušam more dobrojutro veli

i
ono sluša mene ja mu šapæem

o
dobrojutro more kažem tiho

pa
opet tiše ponovim mu pozdrav

a
more sluša pa se smije

pa
šuti pa se smije pa se penje

i
gledam more gledam more zlato

i
gledam more gdje se meni penje

i
dobrojutro kažem more zlato

i
dobrojutro more more kaže

i
zagrli me more oko vrata

i
more i ja i ja s morem zlatom

sjedimo
skupa na žalu vrh brijega

i
smijemo se smijemo se moru

.....

{mospagebreak title='Pjesma nad pjesmama'}

Pjesma nad pjesmama

(Neki je pripisuju kralju Salamonu, drugi datiraju još ranije, ali svi se slažu da se radi o vrhunskom ostvarenju svjetske ljubavne poezije)

(Odlomci)

Zaruènica:

Glas dragoga moga! Evo ga dolazi,

Prelijeæe brda, preskakuje brežuljke.

Dragi je moj kao srna,

On je kao jelenèe.

Evo ga za našim zidom,

Gleda kroz prozore, zaviruje kroz rešetke.

Dragi moj podiže glas i govori mi:

„Ustani, dragano moja, ljepoto moja,

i doði,

jer evo, zima je veæ minula,

kiša je ptošla i nestala.

Cvijeæe se po zemlji ukazuje,

vrijeme pjevanja doðe

i glas se grlièin èuje

u našem kraju.

Smokva je izbacila prve plodove,

vinograd, u cvatu, miriše.

Ustani, dragano moja, ljepoto moja,

i doði.

Golubice moja,

u spiljama kamenim,

u skrovštima vrletnim,

daj da ti vidim lice

i da ti èujem glas,

jer glas je tvoj ugodan

i lice je tvoje
krasno.«

Zaruènik:

Kako si lijepa, prijateljice moja,

kako si lijepa!

Imaš oèi kao golubica

(kad gledaš) ispod koprene.

Kosa ti je kao stado koza

Sto izaðoše na brdo Gilead.

Zubi su ti kao stado ovaca ostrženih

kada s kupanja dolaze:

idu dvije i dvije kao blizanke

i nijedna nije osamljena.

Usne su tvoje, kao trake od grimiza

i rijeèi su tvoje dražesne,

kao kriške mogranja tvoji su obrazi

pod koprenom tvojom

Vrat ti je kao kula Davidova,

Za obranu sagraðena:

Tisuæu štitova visi na njoj,

Sve oklopi junaèki.

Tvojesu grudi

Kao dva laneta, blizanca košutina,

što pasu meðu ljiljanima.

Prije nego dan izdahne

I sjene se spuste,

Poæi æu na brdo smirne

Na brežuljak tamjana.

Sva si lijepa, prijateljice moja,

I nema mane na tebi.

Zaruènica:

Ja spavam, ali srce moje bdi.

Odjednom glas! Dragi moj mi pokuca:

„Otvori mi, sestro moja,

prijateljice moja,

golubice moja, savršena moja,

glava mi je puna rose,

a kosa noænih kapi.“

„Svukla sam odjeæu svoju,

kako da je odjenem?

Noge sam oprala,

kako da ih okaljam?“

Dragi moj promoli ruku kroz otvor,

a sva mi utroba uzdrhta.

Ustadoh da otvorim dragomu svome,

iz ruke mi prokapa smirna

poteèe niz prste na ruèku zavora.

Otvorih dragomu svome,

Ali on se veæ bijaše udaljio

I nestao.

Ostala sam bez daha kad je otišao.

Tražila sam ga, ali ga nisam našla

zvala sam, ali nije se odazvao.

Sretoše me èuvari koji grad obilaze,

Tukli su me, ranili i plašt mi uzeli

Èuvari zidina.

Zaklinjem vas, kæeri jeruzalemske,

Ako naðete dragoga moga,

što æete mu re reæi?

Da sam bolna od ljubavi.

Preveo Nikola
Miliæeviæ

.....

{mospagebreak title='Ti koja imaš nevinije ruke'}

Vesna Parun

(1922 - 2010.)

Ti koja imaš nevinije
ruke

Ti koja imaš ruke nevinije od mojih

i koja si mudra kao bezbrižnost.

Ti koja umiješ s njegova èela èitati

bolje od mene njegovu samoæu,

i koja otklanjaš spore sjenke

kolebanja s njegova lica

kao što proljetni vjetar otklanja

sjene oblaka koje plove nad brijegom.

Ako tvoj zagrljaj hrabri srce

i tvoja bedra zaustavljaju bol

ako je tvoje ime poèinak

njegovim mislima, i tvoje grlo

hladovina njegovu ležaju,

i noæ tvojega glasa voænjak

još nedodirnut olujama.

Onda ostani pokraj njega

i budi pobožnija od sviju

koje su ga ljubile prije tebe.

Boj se jeka što se približuju

nedužnim posteljama ljubavi.

I blaga budi njegovu snu

pod nevidljivom planinom

na rubu mora koje huèi.

Šeæi njegovim žalom. Neka te susreæu

Ožalošæene pliskavice.

Tumaraj njegovom šumom. Prijazni gušteri

neæe ti uèiniti zla.

I žedne zmije koje ja ukrotih

pred tobom æe biti ponizne.

Neka ti pjevaju ptice koje ja ogrijah

u noæima oštrih mrazova.

Neka te miluje djeèak kojega zaštitih

od uhoda na pustom drumu.

Neka ti miriši cvijeæe koje ja zalivah

svojim suzama.

Ja ne doèekah najljepše doba

njegove muškosti. Njegovu plodnost

ne primih u svoja njedra

koja su pustošili pogledi

gonièa stoke na sajmovima

i pohlepnih razbojnika.

Ja neæu nikad voditi za ruku

njegovu djecu. I prièe

koje za njih davno pripremih

možda cu isprièati plaèuæi malim ubogim medvjedima

ostavljenim u crnoj šumi.

Ti koja imaš ruke nevinije od mojih,

budi blaga njegovu snu

koji je ostao bezazlen.

Ali mi dopusti da vidim

njegovo lice, dok na njega budu

silazile nepoznate godine.

I reci mi katkad nešto o njemu,

da ne moram pitati strance

koji mi se èude, i susjede

koji žale moju strpljivost.

Ti koja imaš ruke nevinije od mojih,

ostani kraj njegova uzglavlja

i budi blaga njegovu snu!

.....

{mospagebreak title='Moj grob'}

Ivan Goran Kovaèiæ

(1913 – 1943)

Moj grob

U planini mrkoj nek mi bude hum,

Nad njim urlik vuka, crnih grana šum,

Ljeti vjeèan vihor, zimi visok snijeg,

Muku moje rake nedostupan bijeg.

Visoko nek stoji, ko oblak i tron,

Da ne dopre do njeg niskog tornja zvon,

Da ne dopre do njeg pokajnièki glas,

Strah obraæenika, molitve za spas.

Neka šikne travom, uz trnovit grm,

Besput da je do njeg, neprobojan, strm.

Nitko da ne dode, do prijatelj drag –

I kada se vrati, nek poravna trag.

.....

{mospagebreak title='Gavran'}

Edgar Allan Poe

(1809 – 1849)

Gavran

Ponoæi sam jedne tužne prouèavo, slab i snužden,

Neobiène drevne knjige što prastari nauk skriše —

Gotovo sam u san pao kad je netko zakucao,

Pred sobna mi vrata stao, kucajuæi tiho, tiše,

„Posjetilac“, ja promrmljah, „što u sobu uæi ište,

Samo to i ništa vše.“

Ah, da, još se sjeæam jasno, u prosincu bješe kasno;

Svaki ugarak što gasne, sablasti po podu riše.

Žudim vruæe za svanuæem — uzalud iz knjiga vuèem

Spas od boli što me muèe — jer me od Nje rastaviše

Anðeli, što divnu djevu zvat Lenorom nastaviše -

Tu imena nema više.

Od svilenog tužnog šuma, iz zastora od baršuna

Nepoznati, fantastièni užasi me ispuniše;

Da utišam srce svoje, ja ponavljam mirno stojeæ:

„Posjetilac neki to je, što u sobu udi ište —

Posjetilac kasni koji možda traži zaklonište —

Eto to je, ništa više.“

Kad smjelosti malo stekoh, ne oklijevah nego rekoh:

„Gospodine ili Gospo, oprostite, evo stižem!

Zapravo sam malo drijemo, kucali ste tako nijemo,

Tako blago, pritajeno, i od mojih misli tiše;

Gotovo vas nisam èuo« — i vrata se otvoriše —

Mrak preda mnom, ništa više.

Pogledom kroz tamu bludim; stojim, plašim se i èudim;

Ah, ne može smrtnik snove sniti što se meni sniše!

Al nevina bje tišina, znaka nije dala tmina,

S mojih usta rijeè jedina pade poput kapi kiše,

„Lenora“ prošaptah tiho, jeka mi je vrati tiše,

Samo to, i ništa više.

U svoju se sobu vratih, dok u meni duša plamti;

Nešto jaèi nego prije udarci se ponoviše.

„Sigurno“, ja rekoh, „to je na prozoru sobe moje;

Da pogledam èaskom što je, kakve se to tajne skriše.

Mirno, srce. Da vidimo kakve se tu tajne skriše —

Valjda vjetar, ništa više.“

Prozorsku otvorih kuku, kad uz lepet i uz buku

Dostojanstvcn uđe Gavran, što iz drevnih dana stiže,

Ni da pozdrav glavom mahne, ni trenutak on da stane,

Poput lorda ili dame kroz moju se sobu diže

I na kip Palade sleti, što se iznad vrata diže

Sleti, sjede, ništa više.

Kad ugledah pticu crnu, u smijeh tuga se obrnu,

Zbog ozbiljnog dostojanstva kojim strogi lik joj diše.

„Nek si ošišana ptica“, rekoh, „nisi kukavica,

O, Gavrane, mrka lica, što sa Noænog žala stiže,

Kako zovu te na žalu Hadske noæi, otkud stiže?“

Reèe Gavran: „Nikad više.“

Zaèudih se tome mnogo, što crn stvor je zborit mogo,

Premda malobrojne rijeèi malo što mi objasniše.

Al priznati mora sva'ko, ne događa da se lako

Da živ èovjek gleda tako pticu što se nad njim njiše,

Na skulpturi iznad vrata, zvijer il pticu što se njiše,

S tim imenom »Nikad više«.

Gavran sam na bisti sjedi; tek te rijeèi probesjedi,

Baš kao da cijelu dušu te mu rijeèi izraziše:

Više niti rijeè da rekne — više ni da perom trepne

Dok moj šapat jedva jekne: „Svi me drugi ostaviše,

Pa æe zorom i on, ko što nade veæ me ostaviše.“

Tad æe ptica: »Nikad više“.

Muk se razbi, ja, zateèen — na odgovor spremno reaèn —

„Nema sumnje“, rekoh, „to je sve mu znanje, ništa više,

Rijeè od tužna gazde èuta, koga Nevolja je kruta

Stalno pratila duž puta, pa mu sve se pjesme sliše,

Tužaljke se puste nade u jednu tegobu sliše,

U „Nikada — nikad više“.

Ali mi i opet Gavran tužne usne u smijeh nabra;

Dogurah pred kip i pticu moj naslonjaè prekrit plišem:

Te u meki baršun padoh, povezivat mašte stadoh,

Na razmatranje se dadoh — kakvu mi sudbinu piše

Grobna, kobna drevna ptica — kakvu mi sudbinu piše

Kada grakæe: „Nikad više.“

Sjeðah tražeæ smiso toga, al ne rekoh niti sloga

Ptici, èije žarke oèi srž mi srca opržiše.

Predan toj i drugoj mašti, pustih glavu mirno pasti

U taj baršun ljubièasti, kojim svjetlo sjene riše.

Sjest u baršun ljubièasti, kojim svjetlo sjene riše,

Ona neæe nikad više.

Tad ko da se uzduh zgusnu, èudni miris me zapljusnu.

Zaèuh lagan hod serafa, koji kadionik njiše.

„Bijedo“, kliknuh, „Bogu slava! Anðelima te spašava,

Šalje travu zaborava, uspomene da ti zbriše!

Pij, o pij taj blag nepente, nek Lenori spomen zbriše!“

Reèe Gavran: „Nikad više“

.

„Proroèe, kog rodi porok — vrag il ptica, ipak prorok!

Napasnik da posla tebe, il oluje izbaciše

Sama al nezastrašena usred kraja ureèena,

dom opsjednut od sjena, reci, mogu da me liše

Melemi iz Gileada, mogu l jada da me liše?“

Reèe Gavran: „Nikad više“

.

„Proroèe, kog rodi porok — vrag il ptica, ipak prorok! —

Neba ti, i Boga, po kom obojici grud nam diše,

Smiri dušu rastuženu, reci da l æu u Edenu

Grlit ženu posveæenu, Lenora je okrstiše,

Djevu divnu, jedinstvenu, koju anðeli mi skriše.“

Reèe Gavran: „Nikad više“.

„Rastanak je to što kažeš“, kriknuh, „ptico ili vraže!

U oluju bježi, na žal Hadske Noæi otkud stiže!

Niti pera ne ispusti ko trag laži što izusti!

U samoæi mene pusti! — nek ti trag se s biste zbriše!

Nosi lik svoj s mojih vrata, vadi kljun što srce siše!

Reèe Gavran: „Nikad više“.

I taj Gavran postojano, još je tamo, još je tamo,

Na Paladi blijedoj sjedi, što se iznad vrata diže;

Oko mu je slika živa oka zloduha što sniva,

Svjetlo koje ga obliva, sjenu mu na podu riše;

Moja duša iz te sjene, koja se na podu riše,

Ustat neæe nikad više!

Preveli
Ivan Slaming i Antun Šoljan

.....

{mospagebreak title='Faust'}

Johann Wolfgang Goethe,

(1749 – 1832)

Faust

(Odlomci)

Prouèio sam mudroslovlje

I lijeèništvo, pa još i pravo,

K tom na žalost i bogoslovlje,

I sve sam s marom prouèavo.

A jadna ostadoh budala

Što zna koliko je i znala.

Magistar, pa i doktor èak sam ja,

I veæ dobrih deset godina

Što dolje-gore, amo-tamo

Sve ðlake za nos vueèm samo —

I vidim, ništa ne možemo znati!

O, kako srce od toga mi pati!

Doduše umniji sam od tih luda ja,

Od doktora, magistara, pisara, popova;

I ne more me sumnje, skrupule,

Nit plaše ðavli, muke paklene —

Al zbog tog radost išèezla mi sva.

Da išta pravo znam, ne tvrdim ja,

Nit uèitelj da valjan mogu biti,

Obratiti taj svijet i popraviti.

Nit imam blaga, novca prokletog,

Nit slave a ni èasti svijeta tog:

Ovako ne bi živjelo ni pseto!

Stog magiji sav predadoh se, eto,

Ne bi l kroz Duha usta i moæ

Do koje tajne mogo doæ,

Da znojeæi se više ne moram

Govorit ono što ne znam ni sam,

Da spoznam kakova je sila to

Što svijet u jezgri drži zajedno,

Da djelovanja snagu zrem i sjeme

I zbacim pustih rijeèi breme.

O mjeseèe, da barem zadnji put

Moj jad i muku gledaš, sjajno žut,

Jer mnogu veæ sam ponoæ za tim stolom

Doèeko budan, muèen bolom:

Tu èesto ponad knjiga lik se tvoj

Ukazo meni, sjetni druže moj!

Ah! da mi je po visovima stupat,

U tvome svjetlu da se mogu kupat,

I s duhovima lebdjet oko spilja,

Po livadama lutati bez cilja,

Da odbacim sveg pustog znanja dim

I rosom tvojom miven ozdravim!

Ah! Zar sam još u uzi toj?

U vlažnoj rupi prokletoj

Gdje èak nebeskog svjetla dragi sjaj

Tek mutno sja kroz šaren prozor taj!

Gdje pritišæe me knjiga gomila,

Sva prašnjava i crvom nagrizena,

Do visokoga svoda što je sva

Papirom zaèaðenim pokrivena;

Na policama sprav dugi red

I sve te kutije i èaše

Što pradjedovi moji veæ ih znaše —

To moj je svijet! i to se zove svijet!

Zar možeš još da pitaš tad

Zbog èeg ti srce steže jad?

I zašto neznan bol u duši

Života svaki pokret guši?

Ta mjesto žive prirode

U koju Gospod stvori èovjeka

Tu dim i vlaga te okružuje,

I kosti ljudi i životinja!

O bježi! u svijet napolje!

A knjiga ta tajanstvena

Od ruke Nostradamove

Zar neæe biti pratnja dovoljna?

Kad jednom budeš spozno zvijezda tijek,

Kad uèitelj ti narav bude tek,

Tek tada æe ti duša shvatiti

Duh drugom duhu kako govori.

O sretan tko se nada da æe ikada

Izronit iz tog mora zabluda!

Što ne znaš, baš to nužno ti je,

A to što znaš, od koristi ti nije. —

Al ne daj da nam divni èasak taj

Pomuti ova sjeta glupa!

Ta gledaj kako sunca zadnji sjaj

Te kolibe u žaru svome kupa.

Veæ tone sunce, zamire veæ dan,

Al ono drugdje novi život stvara.

O, imat krila — moj je davni san,

O, letjet za ljepotom toga žara!

U veèernjem bih vjeènom traku

Tih svijet pod sobom gledo izdaleka,

U ognju više, dol u polumraku,

Potoka ljeskav tok do zlatnih rijeka.

Božanski ne bi sprijeèio mi let

Ni divlji brijeg sa gudurama svima;

Gle, more veæ sa toplim zatonima

Sad zaèuðeno oko može zret.

No sunce najzad ko da æe se skriti;

Al nagona se novog javlja moæ,

Ja hrlim svjetlost vjeèitu mu piti,

Dan preda mnom, a za mnom mrkla noæ

Nada mnom nebo, poda mnom vali.

Da, divna sna! al sunce zapada.

Ah, èovjek ima krila duhovna,

Al tjelesna mu bozi nisu dali.

No uroðeno to je svima,

Visinama da težeæ naprijed hite,

Kad zaore u plavim oblacima

Radosne ševe pjesme uznosite,

Kad ponad jela punih gora

Raskriljen oro prelijeæe kraj,

Kad preko kopna, preko mora

Ždral žudno hrli u svoj zavièaj.

.....

FAUST:

U svakom ruhu muèi me strahota

Tog uskog zemnoga života.

Ja prestar sam da igri se veselim,

A odveæ mlad da ništa veæ ne želim.

što svijet mi može dati, reci?

Odreci se! da, svega se odreci!

To vjeèita je pjesma baš

Što svakom se u uho slijeva,

Bez prestanka, sav život na,

Sat svaki promuklo je pjeva.

U svitanje se budim s užasom,

Iz oka suza tek da ne poteèe

Što opet gledam novi dan u kom

Nijedna želja ispunit se neæe.

Dan koji èak i slutnju slasti koje

Upornim zanovijetanjem mi guši,

I što budnoæa stvori duše moje,

Rugobama života sve mi ruši.

Pa èak i onda kad se spusti noæ,

Na ležaj svoj u strahu moram leæi,

Jer ni tu mir uživat neæu moæ,

Roj divljih snova to mi prijeèi,

Bog koji u mom srcu stanuje,

U meni može da uzburka sve,

Al mada mi nad snagom stoluje,

Pokrenut vani ništa ne može:

Stog život za me svež je muka bio,

Ja mrzim ga i umrijeti bih htio.

.....

MEFISTOFELES:

O, ne igraj se jadom što te muèi,

Što vjeèno ti ko jastreb kljuje grudi!

I najgore te društvo jasno uèi

Da èovjek jesi izmeð ljudi.

Al nije zato smiso rijeèi tih

Da i ti pripadaš fukari toj.

Doduše nisam ja od velikih,

Al prihvatiš li prijedlog moj,

Pa sa mnom sada u svijet poðeš,

I u mom društvu kroz taj život proðeš,

Ja spreman sam na zemlji toj

Drug biti tvoj,

I sviða l' ti se takva kob,

Jo tvoj sam sluga, tvoj sam rob!

FAUST:

Što tebi za to dat bih moro ja?

MEFISTOFELES:

Do toga sva je sila vremena.

FAUST:

Egoist da je ðavo, znadu svi,

I nikomu za ljubav neba

Uèinit neæe što mu treba.

Stog na sunce sa uvjetom!

Opasnost nosi takav rob u dom.

MEFISTOFELES:

Ja ovdje æu ti
vjerno služiti,

Na mig tvoj ja æu uvijek spreman biti.

Al tamo kad se
sastanemo mi,

To isto èinit æeš mi ti.

FAUST:

Za ono Tamo ne brinem se, znaj;

Svijet najprije razori taj,

A onda nek mi onaj svijetom bude.

Iz ove zemlje sve mi slasti teku,

Pod ovim suncem svi me jadi peku:

Pa mogu l' te odbacit muke hude,

Što hoæe i što može, nek se zbude.

I zato pustimo sad razgovore

Da l' mržnja, ljubav i tamo još traju,

I da l' za dolje i za gore

I one sfere tamo znaju.

MEFISTOFELES:

Tad mirno možeš primit prijedlog moj.

Obveži se! i što æe pogled tvoj

U buduæe ti dane vidjet sve,

Nijedan èovjek to još ne vidje!

FAUST:

Što ti bi, jadni ðavle, mogo dati?

O duhu ljudskom, težnji
što ga prati,

Stvor kao ti što mogao bi znati?

Da l' imaš jelo koje ne siti,

Crveno zlato što u ruci ti

Neprestano se razlijeva ko živa?

Znaš igru gdje se nigda ne dobiva?

Djevojku koja u naruèju mom

Veæ susjedu se nudi pogledom?

Ako ikad smiren legnem ja

Na lijeni log, tad nek mi bude kraj!

Zavedeš li me ikada mekom laskanja

Da sam se sebi svidim u èas taj,

Il zavaraš me slastima uživanja –

Tad posljednji nek to mi bude dan!

Hajd kladimo se!

MEFISTOFELES

Primam

FAUST

Na ti dlan!

Kad trenu kojem budem mogo reæi:

Ne proði!ti si lijep tako!

U okove me istog trena meæi,

Tad propasti æe meni biti lako!

Tad smrtno nek mi
zvono zvonit stane,

Razriješen tada bit æeš službe svoje,

Nek ura stane, kazaljka nek pane,

Nek dokonèano bude vrijeme moje!

Dr.Faust ritualno
svojom krvlju potpisuje ugovor s
Mefistofelesom

FAUST

O radosti, veæ rekoh, nema zbora!

Opojnosti se dajem i užitku boli,

Mrzovolji što krijepi, mržnji koja voli.

A grud ta što za znanjem žudi

Za bol æe svaku odsad spremna biti

Što èovjeèanstvu sudbina dosudi,

Uživat hoæu samom svojom biti,

I najviše i najniže, sve jade mu i sreæe

U sebi nosit strah me biti neæe.

I tako svoj æu ja
do njega proširit

I ko i ono, se najzad, razbit se i smirit.

Preveo Titi Strozzi

.....

{mospagebreak title='Sjajne zvijezde'}

Heinrich Heine

(1797 – 1856)

Sjajne zvijezde

Sjajne zvijezde u visini,

Kaž te dragoj u daljini

Da sam ja još uvijek njen,

Blijed i sam i izmoren.

Preveo Vjekoslav Majer

{mospagebreak title='Bas prekrasan je bio maj'}

Heinrich Heine

(1797 – 1856)

Baš prekrasan je bio
maj

Baš prekrasan je bio maj

I sva je narav cvala,

Kad u mome je srcu

I ljubav prolistala.

Baš prekrasan je bio maj,

Sve ptièice kad poju.

Tad priznao sam njojzi

Svu èežnju, žudnju svoju.

Prevo Jakša Sedmak

.....

{mospagebreak title='Jesenji dan'}

Rainer
Maria Rilke

Jesenji dan

Gospode, èas je. Ljeto bješe
dugo.

Spusti sad sjenu na sunèane ure,

A vjetre pusti da poljima jure.

Zapovjedi jedrinu zadnjem voæu;

Udijeli mu još dva južnija dana,

Nek ispod ploda savine se grana,

A vinu podaj posljednju slatkoæu.

Tko sada nema kuæe, taj je više

Sagradit neæe. Tko je sada sam,

Ostat æe sam, da sluša romon kiše,

Da bdije, èita, duga pisma piše,

I luta po alejama, gdje dah

Jesenjeg vjetra suho lišæe njiše.

Preveo Dobriša Cesariæ

.....

{mospagebreak title='Barbara'}

Ivan Slaming

(1930.)

Barbara

veèernja æakula barba Nike

Barbara bješe bijela boka

Barbara bješe èvrsta široka

Barbara bješe naša dika

Barbara, Barbara lijepa ko slika.

Kad si je vidio, gospe draga,

kako je stasita sprijeda i straga

srce se strese ko val na žalu

ko štandarac lagan na maestralu.

To je laða što rijetko se raða,

to je prova staroga kova,

to je krma što sitno se drma

kad vješto promiène izmeðu molova

ko mlada krèmarica izmeðu stolova.

(Ah, barba, barba, gdje nam je Barbara,

modro, bijelo i crno farbana!)

Je l danas u brodova takav stas,

ima l još ljudi poput nas,

ima l još mora, ima l zemalja,

ima l još vina, koje valja?

U kakvim olujama imadoh sreæu!

Na kakvim sam munjama palio svijeæu,

Koliko puta rekoh na siki:

"Kupit æu sviæu svetom Niki

ako se spasimo Barbara i ja,

e tutti quanti in compagnia."

Kakvo sve more vidjeh daleko!

Bilo je jedno bijelo ko mlijeko,

morske smo krave muzli jutrom,

uveèer - bijeli kruh sa putrom.

A žuto more žuto ko limun!

Odonda sam na skorbut imun.

Bijela jedra i bijela bedra,

svojeglava Barbara, Barbara dobra,

spora ko kornjaèa, brza ko kobra,

nijedan brod joj nije rod!

More je tamno crvene boje,

stari mornari na palubi stoje.

"Parone, dobar odabraste pravac,

more je gusti stari plavac."

"Još jedan kabliæ nek proðe kroz stroj

provjere radi" - nalog je moj.

-Barbaro brodi, more nam godi,

nijedna stvar ti nije
par."

I tako je Barbara sve dalja i dalja,

crvenim morem se pospano valja

e it naufragar xe
dolce in questo mar.

* * *

{mospagebreak title='Svakodnevna jadikovka'}

Tin Ujeviæ

(1891-1955)

Svakodnevna jadikovka

Kako je teško biti slab,

kako je teško biti sam,

i biti star, a biti mlad !

I biti slab, i nemoæan,
i sam bez igdje ikoga,
i nemiran, i oèajan.

I gaziti po cestama,

i biti gažen u blatu,
bez sjaja zvijezde na nebu.

Bez sjaja zvijezde udesa
što sijaše nad kolijevkom
sa dugama i varkama.

--O Bože, Bože, sjeti se
svih obeæanja blistavih
što si ih meni zadao.

O Bože, Bože, sjeti se
i ljubavi, i pobjede
i lovora i darova.

I znaj da Sin tvoj putuje
dolinom svijeta turobnom
po trnju i po kamenju,

od nemila do nedraga,
i noge su mu krvave,
i srce mu je ranjeno.

I kosti su mu umorne,

i duša mu je žalosna,

i on je sam i zapušten.

I nema sestre ni brata,

i nema oca ni majke,

i nema drage ni druga.

I nema nigdje nikoga

do igle draèa u srcu

i plamena na rukama.

I sam i samcat putuje

pod zatvorenom plaveti,

pred zamraèenom puèinom,

i komu da se potuži?

Ta njega nitko ne sluša,

ni braæa koja lutaju.

O Bože, žeže tvoja rijeè

i tijesno joj je u grlu,

i željna je da zavapi.

Ta besjeda je lomaèa

i dužan sam je viknuti,

ili æu glavnjom planuti.

Pa nek sam krijes na brdima,

pa nek sam dah u plamenu,

kad nisam krik sa krovova !

O Bože, tek da dovrši
peèalno ovo lutanje
pod svodom koji ne èuje.

Jer meni treba moæna rijeè,
jer meni treba odgovor,
i ljubav, ili sveta smrt.

Gorak je vijenac pelina,
mraèan je kalež otrova,
ja vapim žarki ilinštak.

Jer mi je muèno biti slab,
jer mi je muèno biti sam
(kada bih mogao biti jak,

kada bih mogao biti drag),
no muèno je, najmuènije
biti veæ star, a tako mlad!

* * *

{mospagebreak title='Khevenhiller, A.D. 1579.'}

Miroslav Krleža

(1893 – 1981)

Khevenhiller, A.D. 1579.

Nigdar ni tak bilo

da ni nekak bilo,

pak ni vezda ne bu

da nam nekak ne bu

Kajti: kak bi bilo da ne bi nekak bilo,

ne bi bilo nikak, ni tak kak je bilo.

Ar je navek bilo
da je nekak bilo,

kaj je bilo, a je ne,
kaj neje nikak bilo.

Tak i vezda bude da nekak vre bude,

kak biti bude bilo da bi biti bilo.

Ar nigdar ni bilo da ni nišèe bilo,

pak nigdar ni ne bu da nišèega ne bu.

Kak je tak je, tak je navek bilo,

kak bu tak bu, a bu vre nekak kak bu!

Kajti nemre biti i nemre se zgoditi,

da kmet ne bi trebal na tlaku hoditi.

Nigdar još ni bilo pak nigdar nemre biti,

da kmet neje moral na vojšèinu iti.

Kajgod kadgod bilo, opet je tak bilo,

kak je bilo, tak je i tak bude bilo.

Kak je navek bilo, navek tak mora biti,

da muž mora iti festunge graditi,

bedeme kopati i morta nositi,

z repom podvinutim kakti kusa biti.

Kmet nezna zakaj tak baš mora biti,

da su kmeti gladni, a tabornjiki siti.

Ar nigdar ni tak bilo da ni nam tak bilo,

pak nigdar ni ne bu da kmet gladen ne bu,

kajti nigdar ne bu na
zemlji ni na nebu,

pri koncu pak Turèin potukel nas se bu.

A kmetu je sejeno jel krepa totu, tam

ili v katedrale v Zagrebu,

Gda drugog spomenka na grebu mu ne bu

neg pesji brabonjek na bogeèkem grebu.

* * *

{mospagebreak title='Modra rijeka'}

Mehmedalija Mak Dizdar

(1917 – 1971)

Modra Rijeka

Niko ne zna gdje je ona

Malo znamo al je znano

Iza gore iza dola

Iza sedam iza osam

I još dalje i još gore

Preko gorkih preko mornih

Preko gloga preko draèe

Preko žege preko stege

Preko slutnje preko sumnje

Iza devet iza deset

I još dublje i još jaèe

Iza slutnje iza tmaèe

Gdje pjetlovi ne pjevaju

Gdje se ne zna za glas roga

I još huðe i jos luðe

Iza uma iza boga

Ima jedna modra rijeka

Široka je duboka je

Sto godina široka je

Tisuæ ljeta duboka jest

O duljini i ne sanjaj

Tma i tmuša neprebolna

Sto godina široka je

Ima jedna modra rijeka

Ima jedna modra rijeka

Valja nama preko rijeke

* * *

{mospagebreak title='Pet Jablanova'}

<!--
/* Font Definitions */
@font-face
{font-family:Tahoma;
panose-1:2 11 6 4 3 5 4 4 2 4;
mso-font-charset:238;
mso-generic-font-family:swiss;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:1627421319 -2147483648 8 0 66047 0;}
/* Style Definitions */
p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal
{mso-style-parent:"";
margin:0cm;
margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:12.0pt;
font-family:"Times New Roman";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";}
@page Section1
{size:595.3pt 841.9pt;
margin:70.85pt 70.85pt 70.85pt 70.85pt;
mso-header-margin:35.4pt;
mso-footer-margin:35.4pt;
mso-paper-source:0;}
div.Section1
{page:Section1;}
-->

Virgilije Nevjestiæ

PET JABLANOVA

Jednog je zasadio djed

Kad je majka rodila oca

Dva je zasadio stric

Kad je djed oženio sina

Dva je zasadio otac

Kad je majka rodila petog sina

Otac je imao pet sinova

Sad ima sina i pet jablanova.

* * *

{mospagebreak title='U prozoru nebo'}

Virgilije Nevjestiæ

U PROZORU NEBO

U prozoru nebo

U duši prostranstvo

polja

miriše

Brazde grle pejzaže

Zelene vode

teku

u pregršti

Ja znam jednu dolinu

gdje proljeæe doðe iznenada

cvrkut

ptica

Ispuni nebo do sunca.

* * *

{mospagebreak title='Dugo u noæ, u gluhu zimsku noæ'}

Dragutin Tadijanoviæ

DUGO U NOÆ, U GLUHU ZIMSKU NOÆ

Dugo u noæ, u zimsku gluhu noæ

Moja mati bijelo platno tka.

Njen pognut lik i prosjede njene kose

Odavna je veæ zališe suzama.

Trak lampe s prozora pružen je èitavim dvorištem

Po snijegu što vani pada

U tišini bez kraja, u tišini bez kraja:

Anðeli s neba, nježnim rukama,

Spuštaju smrzle zvjezdice na zemlju

Pazeæ da ne bi zlato moje probudili.

Dugo u noæ, u zimsku pustu noæ

Moja mati bijelo platno tka.

O, majko žalosna! kaži, što to sja

U tvojim oèima

Dugo u noæ, u zimsku bijelu noæ?

* * *

{mospagebreak title='Želje'}

Dobriša Cesariæ

ŽELJE

Sve se želje naglo u dušu povuku

Kad vide hladnu, neumitnu zbilju;

Povuku se natrag, ne stigavši cilju,

I žive u muku.

Samo kadšto koja u oku se javi,

Kao lijepa žena, što na tiho okno

Jedne tamne kuæe u noæ pogleda

.....

{mospagebreak title='Balada iz pregraða'}

Dobriša Cesariæ

BALADA IZ PREDGRAĐA

... I lije na uglu petrolejska lampa

Svjetlost crvenkastožutu

Na debelo blato kraj staroga plota

I dvije, tri cigle na putu.

I uvijek ista sirotinja uðe

U njezinu svjetlost iz mraka,

I s licem na kojem su obièno brige

Preðe je u par koraka.

A jedne veèeri nekoga nema,

A moro bi proæ;

I lampa gori,

I gori u magli,

I veæ je noæ.

I nema ga sutra, ni preksutra ne,

I vele da bolestan leži,

I nema ga mjesec, i nema ga dva,

I zima je veæ,

I sniježi ...

A prolaze kao i dosada ljudi,

I maj veæ miriše —

A njega nema, i nema, i nema,

I nema ga više ...

I lije na uglu petrolejska lampa

Svjetlost crvenkastožutu

Na debelo blato kraj staroga plota

I dvije, tri cigle na putu.

* * *

{mospagebreak title='Stara pjesma'}

Antun Gustav Matoš

STARA PJESMA

O, ta uska varoš, o ti uski ljudi,

O, taj puk što dnevno veæi slijepac biva,

O, te šuplje glave, o, te šuplje grudi,

Pa ta svakidašnja glupa perspektiva!

Èemu iskren razum koji zdravo sudi,

Èemu polet duše i srce koje sniva,

Èemu žar, slobodu i pravdu kada žudi,

Usred kukavica èemu krepost diva?

Među narodima mi Hrvati sada

Jesmo zadnji, robovi bez vlasti,

Osuđeni pasti i propasti bez èasti.

Domovino moja, tvoje sunce pada,

Ni umrijeti za te Hrvat snage nema,

Dok nam stranac, majko, tihu propast sprema.

*

* *

{mospagebreak title='Za tebe moja ljubavi'}

Jacques Prevert

ZA TEBE MOJA LJUBAVI

Otišao sam na trg ptica

I kupio sam ptica

za tebe

moja ljubavi

Otišao sam na trg cvijeæa

I kupio sam cvijeæa

za tebe

moja ljubavi

Otišao saam na trg gvožđa

I kupio sam okove

teške okove

za tebe

moja ljubavi

A zatim sam otišao na trg roblja

I tamo sam te tražio

ali te nisam našao

moja ljubavi.

* *
*

{mospagebreak title='Opomena'}

Antun Branko Šimiæ

OPOMENA

Èovjeèe pazi

da ne ideš malen

ispod zvijezda!

Pusti

da cijelog tebe proðe

blaga svjetlost zvijezda!

Da ni za èim ne žališ

kad se budeš zadnjim

pogledima

rastajao od zvijezda!

Na svom koncu

mjesto u prah

prijeði sav u zvijezde!

* * *

{mospagebreak title='Pri kamenitih vrati'}

Dragutin
Domjaniæ

PRI KAMENITIH VRATI

Z oltara v èrnu noæ

Do luèi luè trepeæe,

Molitvah vruæih žar

Gori iz vsake sveæe.

Moja naj se sad

Molitva tiha zdiže,

Kad nebo èuje me

I kad nam vsim je bliže.

Tam drage oèi su,

Kaj mrak nigdar ne
zmuti,

Tam dobro srce je,

Kaj vsaku žalost èuti!

O, drage oèi, vi,

Pogleète me v toj noæi

I svetla dajte mi

Vu tugi kak v slepoæi.

O dobro srce, ti,

Poslušaj me z višine,

Kak teško mi je tak,

Kad duša moja gine.

I èe tak mora bit,

Èe vraètva ni tim bolim.

Daj, meni mira bar,

To, samo to, ja molim.